

CTD-SJÚKLINGAR KENNA SEG SVIKNAN AV HEILSUVERKINUM

Jacoba Thomsen og Kartrin á Lakjuni

CTD-sjúklingar hava stórliga brúk fyri uppfylging eftir at hava verið innlagdir á sjúkrahúsi, vísir ein kanning

Í sambandi við bachelor ískoytisútbúgvingina hjá teimum fyra sjúkrarøktarfrøðingunum, Jacobu Thomsen, Katrini á Lakjuni, Lisbet Jacobsen og Súsonnu Jacobsen, skrivaðu tær ritgerð um, hvussu sjúklingar uppliva at fáa staðfest og liva við CTD-sjúkuni í Føroyum, og hvønn tørv sjúklingurin hevur á sjúkrarøkt.

Teir fyra sjúkrarøktarfrøðingarnir siga orsøkina til, at tær valdu júst hetta evnið at skriva bachelorritgerð um, er frá teirra egnu praksis. Hetta er jú ein rættiliga nýggjur sjúklingabólkur í Føroyum, og eingin kanning er tøk, sum sigur nakað um, hvussu eitt menniskja livir við sjúkuni CTD, hvussu tað er at fáa staðfest sjúkuna, og hvønn tørv tey hava á sjúkrarøkt. Tí hevur tað eisini verið trupult at veita hesum sjúklingum somu tænastu sum aðrir fáa.

Ein grundleggjandi treyt fyri at veita hesum sjúklingum eina betri tænastu, er at fáa eitt betri fatan av støðuni hjá sjúklinginum. Tær valdu tí at gera eina fenomenologiska kanning við kvalitatívum háttalag, har tær gjørdur samrøður við trýggjar kvinnur, sum tá høvdu fingið staðfest sjúkuna eitt ár frammanundan.

Kanningin vísir, at tað at fáa staðfest CTD skapar ótta, óvissu, hugsanir um

Orð og mynd: Tórfinn Smith

deyðan og broyttan samleika. Felags fyri allar trýggjar kvinnurnar er, at tær kendu seg sviðnar av heilsuverkinum eftir útskriving av sjúkrahúsi, og at tær høvdu stórliga brúk fyri uppfylging.

Sjúkrarøktarfrøðingarnir ásanna, at hóast kanningarúrslit teirra gevur nøkur svar, er nógv eftir at kanna í sambandi við hesa sjúku og sjúklingar. Teirra kanning er kvalitatív og fevnir um útsøgn hjá 3 kvinnum, og áhugavert hevði verið at fari víðari og gjørt eina kvantitativa kanning fyri at kanna, um somu viðurskifti vóru galdandi generelt hjá CTD sjúklingum. Heilt natúrligt, at kanningararbeiðið fyrst og fremst fer fram í Føroyum, av tí at sjúkan er munandi vanligari her enn aðrastaðni.

Niðurstøðan av kanningini hjá teimum fyra sjúkrarøktarfrøðingunum er í hvussu er púra greið í sambandi við røkt, og tað er uppfylgjandi sjúkrarøkt, sum tekur støði í tí einstaka og stuðlar teimum til at liva við síni sjúku, og sostatt fyrirbyggja strongdtengdar sjúkur. Hetta halda tær átti at verið ein tvørfaklig uppgáva, og tær meta, at sjúkrarøktarfrøðingar hava góðar førleikar til at taka lut í hesi uppgávu.

ALTÍÐ SINNAÐ AT BØTA UM KUNNINGINA

Orð: Tórfinn Smith

Av ymiskum orsøkum gjørdist skotbráið sera stutt hjá avvarðandi ábyrgdarhavandi á Landssjúkrahúsinum at gera viðmerkingar til greinirnar um CTD, og tí var bert møguligt við eini heilt stuttari viðmerking.

Tað er Medisinski depilin, sum tekur sær av teimum, sum hava fingið ávíst CTD.

Leiðandi yvirlæknin á medisinska deplinum, Bjarni á Steig, sigur, at Landsjúkrahúsið hevur eitt ambulatorium at handfara og vegleiða um klinisk genetiskar sjúkur – herundir eisini CTD.

Hetta er gjørt í tøttum samstarvi við serfrøðina á Ríkissjúkrahúsinum og er undir menning. Landssjúkrahúsið er avgjørt sinnað alla tíðina at royna at betra um kunningina og vegleiðing til fólk, ið hava fingið staðfest CTD. Tað hava verið samrøður um, hvussu eitt nú Ulrike Steuerwald møguliga kann vera partur av ráðgevingartoyminum.

Ein endurskoðað vegleiðing er júst við at vera klár, og harumframt er m. a. ein stór PhD verkætlan í gongd viðvíkjandi CTD, sum ger, at tað verður fingin nýggj vitan til vega, sigur Bjarni á Steig.